

دومین درخواست «حرکت مردمی نخجوان ایران» برای بازگشت به سرزمین مادری

جان نخجوان

SEPAHCYBERY
Allahın adı ilə
İranın Naxçıvanı Xalq Hərəkatı

2022/11/03

Qeyrətli və İransevər Naxçıvan xalqı adından İran İslam Respublikasının rəsmilərinə:

Araz çayının o tayındakı müsəlman soydaşlarımıza salam olsun, bildiyiniz kimi, Naxçıvan tarix boyu İslam İranının tarixi və mədəniyyətinin bir parçası olub və indi də var, lakin İranın bu geniş parçası anasından ayrılıb. düzlu amillər, indi isə sionist Əliyev hökumətinin əli ilə əziz naxçıvanlılar təhlükəsizlik, elm, qida və s. bir çox çətinliklərlə üzləşir, həmçinin son Qafqaz hadisələrində, naxçıvanlıların zadəgan xalqı zorakılığa məruz qalır. Ərdoğan və Əliyevin pantürk planları!

Bu əsasda biz İrandoost və Bəşrəf Naxçıvan xalqı adından Naxçıvanın İran İslam Respublikasının bayrağı altında qəbul edilməsi ilə bağlı rəsmi müraciətimizi İran hökumətinə və İran İslam Respublikasının rəhbərinə göndərir və xahiş edirik bunu dinc yolla (naxçıvanlılar zərər görməyincə) Naxçıvanda öz hərbi qüvvələrini yerləşdirsinlər və Əliyevin muzdlu və sionist qüvvələrini bu ərazidən uzaqlaşdırınlar.

Yaşasın Naxçıvan!
Yaşasın İran!

تاریخی به ایران را مطرح کرد. این حرکت مردمی بویژه از آن جهت اهمیت دارد که در پاسخ به تحرکات آشکار رژیم‌های باکو و آنکارا برای تشکیل قهرآمیز «دالان تورانی ناتو» با اشغال بخش‌های جنوبی ارمنستان (استان سیونیک) شکل می‌گیرد؛ معبری با عنوان کذایی زنگرور که طبق نقشه‌های پان ترکی طراحی شده در محافل صهیونیستی، قرار است از معبر قره‌دسو میان ترکیه و نخجوان آغاز شده و با فرض اشغال مناطق مرزی میان ایران و ارمنستان، به سمت شرق و شهر مرزی زنگیلان و سپس باکو امتداد یابد تا با تکمیل مسیر آسمانی، پروژه کمربند محاصره ایران را کامل کند. نخجوان، این منطقه تاریخی سرسبز و کوهستانی ایرانی مشرف به اراضی ارمنی شرقی و شمالی خود، نامی پارسی به قدمت بیش از ۲ هزار سال دارد که معرب شده واژه «خنجیریان» یا شکارگاه در زبان دری است.

نخستین اقدام تاریخی نخجوانی‌ها در آخرین روزهای بقای شوروی در زمستان ۱۳۶۹ رقم خورد؛ زمانی که هزاران آذری ایرانی تبار آن سوی ارس در مرز شاه‌تختی نخجوان با پل‌دشت آذربایجان غربی، به اوج سرما تن به آب‌های سرد مرزی زدند تا فریاد ایران‌خواهی خود را با شعارهای اله‌اکبر و «یادان چیخماز ایرانیمیز» (ایران ما از خاطر‌ها فراموش نمی‌شود) در دل تاریخ ثبت کنند. آنها سپس بر خاک سرزمین مادری بوسه زدند و خواستار الحاق مجدد سرزمین تحت اشغال‌شان به جمهوری اسلامی ایران شدند؛ درخواستی بحق که با مخالفت دولت هاشمی‌رفسنجانی و شورای عالی امنیت ملی وقت به دبیرکلی حسن روحانی بر زمین ماند. سال ۱۳۷۰ پس از فریباشی اتحاد جماهیر شوروی، این منطقه با بیش از ۱۶۰ کیلومتر مرز مشترک با ایران به موازات رود ارس درگیر جنگ‌های ارمنستان و جمهوری باکو بر سر منطقه قریباغ شد اما با حمایت جمهوری اسلامی ایران به عنوان یک جمهوری خودمختار باقی ماند.

در خاطرات رفسنجانی آمده: ۲ سال بعد در اوج جنگ قریباغ، حیدر علی‌اف، مقام رده‌بالای پیشین «کاکب» و رئیس جمهور وقت باکو و پدر الهام علی‌اف، به رئیس جمهور وقت پیشین‌داده بود: «راضی جمهوری آذربایجان متعلق به ایران بوده، آن را تحت قدرت خود بگیریم ما همه اجمهوری آذربایجان را در اختیار شما می‌گذاریم و آماده‌ایم جمهوری اسلامی را در آذربایجان تشکیل دهیم».

بازگشت به سرزمین مادری و پیوستن به تمدن حقیقی خود شده و اهتزاز پرچم ایران بر فراز خاک خود شده‌اند. در نهایت این نامه موضوع الحاق رسمی نخجوان به نظام تحت رهبری جمهوری اسلامی را مطرح کرده و استقرار نیروهای ایرانی در این منطقه را به جای آنچه «نیروهای مزدور رژیم صهیونیستی علی‌اف» خوانده شده پیشنهاد می‌دهد.

اعلان مزبور، دومین درخواست رسانه‌ای از سوی اهالی این منطقه آذری‌نشین ۴۶۰ هزار نفری به وسعت ۵ هزار و ۵۰۰ کیلومتری در شمال رود ارس است که ۲۰۹ سال قبل در دوران فتحعلی شاه قاجار بر اساس عهدنامه ننگین ترکمانچای از ایران جدا شده و به روسیه تزاری ملحق شده بود. چند هفته پیش به دنبال بالا گرفتن مجدد آتش اختلافات مرزی میان جمهوری باکو و ارمنستان، یکی از اعضای «حرکت مردمی نخجوان ایران» در پیامی ویدئویی که در فضای مجازی منتشر شد، پیشنهاد بازگشت این منطقه

مهدی تقوی: جدیدترین درخواست مردم نخجوان مبنی بر اعلام آمادگی اهالی این بخش جدا افتاده از قفقاز جنوبی برای پیوستن به سرزمین مادری بار دیگر افکار عمومی را متوجه سوابق تاریخی این منطقه کرد.

این اعلان رسمی تک‌صفحه‌ای که آرم حرکت مردمی نخجوان ایران بر بالای آن نقش بسته و روز پنجشنبه هفته گذشته در فضای مجازی منتشر شد، با نام خدا آغاز می‌شود و به زبان آذری اما با خط لاتین نگاشته شده است. در ابتدای آن «از طرف مردم غیرتی و ایران‌دوست نخجوان خطاب به جمهوری اسلامی ایران» به چشم می‌خورد و در انتهایش شعارهای «پاشاسین نخجوان و پاشاسین ایران» درج شده است. در همان ابتدای متن مزبور از تمدن و تاریخ مشترک مردم نخجوان که به عنوان پاره‌ای از سرزمین ایران در سوی دیگر رود ارس خوانده شده، سخن گفته شده است. سپس به این موضوع اشاره شده که حساب آذری‌ها از نقشه‌های پان‌ترکیستی اردوغان و علی‌اف جداست. نخجوانی‌ها خواستار

اشتباک اقوام قفقاز برای بازگشت به دامن ایران

تهدید «دالان تورانی ناتو»

وجود دارد به این شکل است که به نظر آذربایجان را به اسرائیل و انگلیس و ارمنستان را به آمریکا سپردند، چرا که رفت‌وآمد و تحرکات آمریکایی‌ها را در آنجا شاهدیم البته ارمنستان می‌داند اگر اتفاقی در این کشور دهد، آمریکا غیر از ابراز تأسف تلفنی اقدام دیگری نخواهد کرد. ارمنه دوست و دشمن واقعی خود را می‌شناسند. افتتاح سرکنسولگری ایران در قاپان ارمنستان اقدام مفید و مناسبی بود اما کافی نیست و همکاری‌های ۲ طرف باید تقویت شود. ما باید نگاه راهبردی به منطقه قفقاز داشته باشیم».

■ قفقاز و محور فسادبرانی غرب
همچنین در این نشست، احمد کاظمی، کارشناس حقوق بین‌الملل ابتدا نگاه راهبردی خاص غرب به منطقه قفقاز علیه رقبای شرقی‌اش را تشریح کرد و گفت: «از منظر غرب، روسیه، چین و ایران ۳ دشمن اصلی ناتو هستند و ائتلاف آنها به معنای ایجاد نظم نوین منطقه‌ای علیه غرب است. از آنجا که منطقه قفقاز

و آسیای مرکزی به عنوان هارت‌لند (قلب زمین) تنها منطقه‌ای است که با این ۳ کشور مشترک است، بنابراین مستعدترین کانون جغرافیایی برای تغییرات ژئوپلیتیک ابغای نقش‌کننده می‌شود و موتور محرکه این کانون، تزویج ایده پان‌ترکیسم و پان‌تورانیسم است. قرار است در این فرآیند ایده پان‌ترکیسم مانند ایده نازیسم، و دالان تورانی آن مانند دالان دانزیک هیتلر در قیل محوریت ۴ طرح ترانزیتی مهم «یک کمربند- یک جاده»، «دالان شمال- جنوب»، «کریدور خلیج فارس به دریای سیاه» و «کریدور لاجوردی» قرار دارند. در چارچوب دالان تورانی ناتو قرار است «کریدور افغانستان و پاکستان» (بندر گوادر) ایجاد و کریدورهای چهارگانه فوق‌الذکر به نوعی از میانه قطع یا تضعیف شود.

محور انرژی ناتو: دالان تورانی ناتو قرار است گاز ازبکستان، قزاقستان و ترکمنستان را از خزر به باکو برساند. در حال حاضر از باکو تا ایتالیا خط لوله انتقال گاز (شامل قفقاز جنوبی، تاناب و تاپی) فعال است اما باکو به تنهایی گاز کافی برای ارسال از این خط لوله ندارد. با تحقق دالان تورانی ناتو و اتصال گاز ۳ کشور مذکور به این خطوط لوله، اروپا به گاز روسیه در قالب خطوط لوله استراتژیک نورد استریم و ایران نیاز جدی نخواهد داشت و ظرفیت‌های ژئوپلیتیکی روسیه و ایران در حوزه انرژی تضعیف و چین نیز در تأمین انرژی مورد نیاز خود از آسیای مرکزی با مشکل مواجه خواهد شد. از این منظر، حامیان طرح دالان تورانی ناتو

امیدوار به تصویب کنواسیون رژیم حقوقی خزر هستند که در آن احداث خطوط لوله انرژی در بستر خزر مجاز شمرده شده است. محور قومی ناتو: دالان تورانی ناتو قرار است با انکا به بسترسازی قومی تغییراتی در باکو و ترکیه در حوزه آذری‌ها، ترکمن‌ها، تاتارها و اوغورها مبتنی بر موج پان‌ترکیسم ایجاد شود. این موج قرار است وارد مرزهای شمال ایران، جنوب روسیه و غرب چین در سین کیانگ شده و طرح محاصره این کشورها و زمین‌سازی برای تجزیه آنها را تکمیل کند. حضور ناتو در قفقاز و آسیای مرکزی به عنوان مکمل طرح محاصره روسیه از سمت دریای سیاه، محاصره چین از دریای جنوبی چین و محاصره ایران از

موحیدیان عملکرد ضعیف دستگاه دیپلماسی و رسانه‌های ما در حوزه قفقاز را از دلایل بی‌احترامی به ایران توسط مقامات باکو برشمرد که حتی در کتاب‌های درسی آنان نیز مشاهده می‌شود. به عنوان مثال به برنامه چند روز پیش شبکه ATV باکو اشاره کرد که در آن ۴ نفر از نمایندگانش به صراحت خواستار سرنگونی نظام ایران و تجزیه کشورمان شدند.

این کارشناس با مطرح کردن ضرورت اتخاذ رویکرد میان‌رشته‌ای در حوزه قفقاز از تحولات فرهنگی اخیر این منطقه در غیاب ایران ابراز نگرانی کرد. به عنوان مثال به تلاش کشورهای ترک‌زبان برای ایجاد الفبای واحد به عنوان یک برنامه‌ریزی بلندمدت محور تورانی اشاره کرد. وی همگان را به اظهارنظر در چارچوب منافع ملی با ناسی به مقام معظم رهبری دعوت کرد که در فرمایشات‌شان خطاب به رجب طیب اردوغان، رئیس جمهور ترکیه تأکید کرده بودند: «مرزهای تاریخی نباید عوض شود».

تعویق خط راه‌آهن کریدور جنوب به شمال از طریق کشورمان یکی دیگر از مباحث این نشست بود. به گفته کارشناس مسائل اوراسیا از سال ۱۳۷۹ قرار است مسیر راه‌آهن بندر چابهار- زاهدان- رشت- انزلی- استارا تکمیل شود اما هنوز این اتفاق به خاطر اهمال کاری نیفتاده است. در همین مدت جمهوری باکو و ترکیه در حال ساخت کریدورهای متعدد هستند و آن کریدوری را که مدنظرشان بوده، تکمیل کرده‌اند.

او به توانایی‌های دریایی ایران در مسیر کریدور جنوب- شمال اشاره کرد و گفت: «ما در ایران شرکت‌هایی مانند صدرا و ایزواکو داریم. این شرکت‌ها ظرفیت و توانایی لازم را برای ساخت انواع کشتی‌های باربری، لایروب، نفتکش و رورو که تا کنون ریل راه‌آهن می‌آیند، دارند. در کل باید از این ظرفیت استفاده کرد. روس‌ها ابراز تمایل کرده‌اند با شرکت صدرا کار کنند و از امکانات این شرکت هم در شمال و هم در بندر بوشهر استفاده کنند. روس‌ها به دلیل سرمای شدیدی که در آنجا وجود دارد خیلی نمی‌توانند از ظرفیت‌های‌شان استفاده کنند. ۹۵ درصد تجارت دنیا از راه دریای انجام می‌شود. ما در مسیر شمال و جنوب ۳۰۰۰ کیلومتر مسیر آبی داریم و می‌توانیم به قطب ترانزیت کالا و انرژی تبدیل شویم». بر اساس این اظهارات، قزاقستان برای همکاری با ایران عطش فراوانی دارد. فرصت بادآورده‌ای که نسبت به آن بی‌توجهی شده و در نتیجه کشورهایمانند قزاقستان و ترکمنستان مجبور شده‌اند برای صادرات نفت خود به جای ایران به سمت ترکیه بروند که حتی ارتباطی با دریای کاسپین ندارد. این در شرایطی است که امارات نیز وارد بندر اکتائوی قزاقستان شده است.

در این نشست، احسان موحیدیان، کارشناس مسائل قفقاز و حوزه اوراسیا با زیر سؤال بردن رویکردهای دولت گذشته، بی‌توجهی به بحران قفقاز طی یک دهه اخیر را عاملی دانست که سبب شد برخی از راه‌حل‌های دیگر در دسترس نباشد. وی با اشاره به سفر الهام علی‌اف، رئیس‌جمهوری آذربایجان به آلبانی این سوال را مطرح کرد: «او در آلبانی چه منفعی دارد به غیر از اینکه خانه منافقین است؟» وی همچنین سوال مشابهی درباره شأن حضور رئیس‌جمهوری یک کشور ترک‌زبان در نشست اتحادیه عرب در الجزایر مطرح کرد و چنین نتیجه گرفت که تلاش‌هایی وجود دارد که قرار است پسان عرب‌ها در کنار پان ترک‌ها قرار بگیرند و با حمایت یکدیگر هم‌افزایی داشته باشند. او تشدید چنین تحرکاتی توسط باکو و آنکارا را نشانه‌ای دانست که این ۲ دولت در واقع نماینده ناتو و نهاد استعماری انگلستان هستند.

او خود در کنفرانس مشترک با رئیس‌جمهور تأکید کرد که ایران باید از روابطمان با آذربایجان و ترکیه و مسائل قریباغ آگاهی داشته باشد. پاشینیان همچنین به طور مشخص بابت ۲ موضوع، یکی رویکرد جمهوری اسلامی درباره جامعه ارمنه ایران و دیگری موضع‌گیری کشورمان برای توسعه روابط ۲ کشور تشکر کرد و نمود آن را افتتاح سرکنسولگری ایران در یکی از استان‌های ارمنستان (استان سیونیک، شهر قاپان) برشمرد. در آخر او با دعوت از میزبان خود گفت: «من خوشحال خواهم شد که برای ادامه این گفت‌وگوها شاهد حضور آقای رئیسی در ارمنستان باشیم». رئیس‌جمهوری اسلامی ایران هم با بیان اینکه روابط خوب بین ۲ کشور حتماً به روابط بهتر در منطقه و در سطح بین‌الملل خواهد انجامید، تأکید کرد: «منطقه قفقاز بخشی از تاریخ، تمدن و فرهنگ ایران است، ما نسبت به منطقه قفقاز حساس هستیم. امنیت و صلح در منطقه قفقاز برای ایران بسیار اهمیت دارد».

■ اشتباک اقوام قفقازی برای بازگشت به دامن ایران
این در حالی است که به گزارش تارنمای شورای راهبردی روابط خارجی، با گذشت ۲ سال از پروژه جنگ دوم قریباغ هنوز طرح توطئه‌آمیز ایجاد «دالان تورانی ناتو» با عنوان جعلی «کریدور زنگرور» بشدت در دستور کار واشنگتن، لندن و تل‌آویو قرار دارد. در این راستا همزمان با سفر پاشینیان به تهران، در یک نشست تخصصی در مؤسسه مطالعات جهان معاصر طرح تهدیدآمیز «دالان تورانی ناتو» برای امنیت ملی ایران بررسی شد.

در این نشست، احسان موحیدیان، کارشناس مسائل قفقاز و حوزه اوراسیا با زیر سؤال بردن رویکردهای دولت گذشته، بی‌توجهی به بحران قفقاز طی یک دهه اخیر را عاملی دانست که سبب شد برخی از راه‌حل‌های دیگر در دسترس نباشد. وی با اشاره به سفر الهام علی‌اف، رئیس‌جمهوری آذربایجان به آلبانی این سوال را مطرح کرد: «او در آلبانی چه منفعی دارد به غیر از اینکه خانه منافقین است؟» وی همچنین سوال مشابهی درباره شأن حضور رئیس‌جمهوری یک کشور ترک‌زبان در نشست اتحادیه عرب در الجزایر مطرح کرد و چنین نتیجه گرفت که تلاش‌هایی وجود دارد که قرار است پسان عرب‌ها در کنار پان ترک‌ها قرار بگیرند و با حمایت یکدیگر هم‌افزایی داشته باشند. او تشدید چنین تحرکاتی توسط باکو و آنکارا را نشانه‌ای دانست که این ۲ دولت در واقع نماینده ناتو و نهاد استعماری انگلستان هستند.

سفر هفته گذشته نخست‌وزیر ارمنستان به تهران و دیدار او با رئیس‌جمهوری اسلامی ایران همان‌طور که بحث‌الاسلام والمسلمین سیدابراهیم رئیسی نیز اشاره کرد، نقطه عطفی در جهت ارتقای روابط ۲ کشور بود. از آن مهم‌تر اما تأثیری است که تحکیم روابط فی‌مابین تهران و ایروان بر ثبات در مرزهای شمال غربی کشور، بویژه منطقه قفقاز دارد.

این دومین سفر پاشینیان، عالی‌ترین مقام اجرایی ارمنستان به کشورمان و پنجمین دیدار او با یک رئیس‌جمهور ایران طی ۴ سال گذشته محسوب می‌شود. آن هم در دورانی بسیار حساس برای این همسایه قدیمی شمال غربی که شرایط ملتهبی را در نواحی سرزمینی با محور تورانی شامل جمهوری باکو و البته ترکیه سپری می‌کند.

از سال ۱۳۷۹ قرار است تاسمیر راه‌آهن بندر چابهار- زاهدان- رشت- انزلی- استارا تکمیل شود اما هنوز این اتفاق به خاطر اهمال کاری نیفتاده است. در همین مدت جمهوری باکو و ترکیه در حال ساخت کریدورهای متعدد هستند و آن کریدوری را که مدنظرشان بود، تکمیل کرده‌اند.

جایگاه منطقه‌ای ایران به عنوان برادر بزرگ‌تر ملت ارمنی طی تاریخ کهنی به قدمت بیش از ۲ هزار سال و همچنین نیاصلیاتی معاصر ارمنه از نقش دوگانه حامی مسیحی‌شان روسیه در بحران قریباغ، باعث شده ایروان حساب ویژه‌ای روی تهران به عنوان مرکز ثبات آسیای غربی، مرکزی و صغیر باز کند. چنانکه پاشینیان، نخست‌وزیر ارمنستان در کورن مذاکرات صلح این کشور با باکو به میانجیگری اتحادیه اروپایی، خود را به پایتخت مامی‌ساند تا طبق صحبت‌های اخیر خودش آخرین تحولات و اطلاعات را در این باره و همچنین درباره نشست سه‌جانبه دوشنبه گذشته ارمنستان، جمهوری آذربایجان و روسیه در سوچی، به اطلاع رئیسی برساند.

سمت خلیج فارس است. محور گسترش ناتو: در هدف گذاری ناتو، دالان تورانی ناتو به عنوان مقدمه تأسیس سازمان به اصطلاح ناتوی ترکی (شبه ایده ناتوی عربی) در نظر گرفته شده است. در صورتی که باکو، آنکارا و ناتو واقعاً در صدد اجرای توطئه دالان تورانی ناتو از طریق دست‌اندرزای به استان سیونیک ارمنستان نباشند، بهترین راهکار عبور این مسیر در نقطه مرزی زنگیلان و نخجوان با ارمنستان از درون خاک ایران است که یادداشت‌تفاهم آن اسفند ۱۴۰۰ به امضای تهران و باکو رسیده است. اطلاق واژه جعلی زنگرور غربی -که توسط علی‌اف ابداع شده- به استان سیونیک (به مرکزیت قاپان) در جنوب ارمنستان در مرز با ایران، در بطن خود ادعای ارضی باکو علیه همسایه شرقی را دارد.

استدلال مقامات باکو آن است که این منطقه در سال ۱۹۲۲ از سوی شوروی به ارمنستان واگذار شده در حالی که قفقاز جنوبی شامل جمهوری آذربایجان امروزی نیز در سال ۱۸۲۸ از ایران جدا و به روسیه واگذار شده است. بر اساس این منطق، اینغدر، قارص و دالان قره‌سو همگی متعلق به ایران بودند که در سال ۱۳۱۰ بدون مبنای حقوقی مشروع به ترکیه واگذار شدند.

■ مخالفت روسیه با دالان زنگرور
احمد کاظمی در پاسخ به این شبهه که برخی روسیه را موافق تشکیل دالان تورانی ناتو می‌دانند، به اظهارات اورچوک، معاون نخست‌وزیر روسیه استناد کرد که گفته بود در تفاهنامه آتش‌بس قریباغ چیزی به اسم دالان نادریم و دالانی هم ایجاد نخواهد شد. در منابع غربی هم آمده روس‌ها با سیاست‌ها مختلف و غیر آشکار مانع اتصال باکو به نخجوان هستند؛ نخجوانی که آنتاتورک آن را ورودی جهان ترکی می‌نامد.

دالان تورانی ناتو قرار است با انکا به بسترسازی قومی تغییراتی در باکو و ترکیه در حوزه آذری‌ها، ترکمن‌ها، تاتارها و اوغورها مبتنی بر موج پان‌ترکیسم ایجاد کند. این موج قرار است وارد مرزهای شمال ایران، جنوب روسیه و غرب چین در سین کیانگ شده و طرح محاصره این کشورها و زمین‌سازی برای تجزیه آنها را تکمیل کند.

دلیل اینکه آذربایجان یکباره برای مذاکرات به سمت اتحادیه اروپایی می‌رود نیز این است که می‌خواهد ناخرسندی خود را از روسیه نشان دهد. دلیل آنکه روسیه این موضع را علنی نمی‌کند، منافع اقتصادی و امنیتی مشترک مسکو در دریای سیاه و خط گازی ترک‌استریم با ترکیه است. برای اینکه شیرازه امنیتی دریای سیاه از بین نرود باید پیمان مونته‌رو ۱۹۳۶ نافذ بر رژیم حقوقی بسفر، دارلدان و دریای سیاه توسط رژیم ترک اجرا شود. پس هم روس‌ها مخالفت علنی خود را با دالان زنگرور اعلام نمی‌کنند و هم ترک‌ها به طور آشکارا در جنگ اوکراین اعلام موضع نمی‌کنند.

